

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.12.2006
KOM(2006) 831 endelig

**UDKAST BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET
OG EUROPA-PARLAMENTET**

**Evalueringsberetning
om anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af
EF-traktatens artikel 87 (tidligere artikel 92) og artikel 88 (tidligere artikel 93) på visse
former for horisontal statsstøtte, jf. denne forordnings artikel 5**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Vedtagne gruppefritagelsesforordninger.....	4
2.1.	Første generation: Gruppefritagelsesforordninger for SMV og de minimis (undtagen i landbrugs- og fiskerisektoren) og gruppefritagelsesforordninger om uddannelse og beskæftigelse	4
2.2.	Anden generation: Gruppefritagelsesforordningen om de minimis-støtte og støtte til SMV, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter og fiskevarer	5
2.3.	Gennemsigtighed og tilsyn.....	6
3.	Opnåede erfaringer med anvendelsen af bemyndigelsesforordningen og de eksisterende gruppefritagelsesforordninger	7
3.1.	Medlemsstaternes anvendelse af gruppefritagelsesforordningerne	7
3.2.	Gruppefritagelsesforordninger for SMV (undtagen landbrugs- og fiskerisektoren), uddannelse og beskæftigelse	8
3.3.	Gruppefritagelsesforordningen for SMV i landbrugssektoren.....	10
3.4.	Gruppefritagelsesforordningen for SMV i fiskerisektoren	10
3.5.	Gennemsigtighed og tilsyn.....	10
4.	Konklusioner om anvendelsen af bemyndigelsesforordningen og fremtidig udvikling	12
	ANNEX.....	13

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 994/98¹ (i det følgende benævnt bemyndigelsesforordningen – BF), som blev vedtaget den 7. maj 1998, bemyndiger Kommissionen til ved forordning at erklære, at visse former for støtte er forenelige med fællesmarkedet (gruppefritagelsesforordninger – artikel 1 i BF), og at visse former for støtte ikke opfylder alle kriterierne i EF-traktatens artikel 87, stk. 1 (de minimis – artikel 2). Sådan støtte er fritaget fra kravet om anmeldelse i EF-traktatens artikel 88, stk. 3, og kan derfor føres ud i livet af medlemsstaterne uden at afvente Kommissionens beslutning.

Kommissionen fremsatte forslaget om bemyndigelsesforordningen over for Rådet i et forsøg på at skabe en prioritering og en forenkling på statsstøtteområdet med et tredobbelt formål:

- På områder, hvor Kommissionen har tilstrækkeligt med erfaringer til at definere generelle forenelighedskriterier, vil medlemsstaterne være i stand til at gennemføre støtteforanstaltninger, som ikke giver anledning til betænkeligheder med hensyn til deres forenelighed, således at Kommissionen ikke behøver at indlede yderligere procedurer.
- Da forordninger finder direkte anvendelse i medlemsstaterne (EF-traktatens artikel 249), kunne overholdelsen af gruppefritagelsesforordningerne sikres ved privat håndhævelse ved nationale domstole.
- Gruppefritagelsesforordningerne sætter Kommissionen i stand til at koncentrere sine ressourcer om de sager, der giver anledning til de største fordrejninger.

Med henblik på at sikre et effektivt tilsyn og at tilgodese Kommissionens forpligtelse til at foretage en løbende undersøgelse af alle støttesystemer (EF-traktatens artikel 88, stk. 1) indeholder bemyndigelsesforordningen bestemmelser om gennemsigtighed, indberetning og overvågning af alle støtteforanstaltninger, der gennemføres i henhold til gruppefritagelsesforordningerne.

Der kan vedtages gruppefritagelsesforordninger for følgende former for støtte (artikel 1 i BF):

- små og mellemstore virksomheder (SMV)
- forskning og udvikling
- miljøbeskyttelse
- beskæftigelse og uddannelse og
- støtte, der er i overensstemmelse med det regionalstøttekort, der er godkendt af Kommissionen for hver medlemsstat.

¹ Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel 92 og 93 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab på visse former for horisontal statsstøtte (EFT L 142 af 14.5.1998, s. 1).

I forordningerne skal Kommissionen specificere formålet med støtten, kategorier af støttemodtagere, tærskelværdier for fritaget støtte og betingelserne for kumulering og overvågning af støtte.

De minimis-forordningerne (artikel 2 i BF) skal sikre, at den støtte, der ydes til den samme virksomhed over en given periode, ikke overstiger et vist nærmere fastsat beløb.

Kommissionen forelægger denne beretning for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelse af denne forordning i henhold til forordningens artikel 5. Beretningen blev taget til behandling i Det Rådgivende Udvalg om Statsstøtte den 9.11.2006.

Til udarbejdelsen af denne beretning har Kommissionen indhentet oplysninger fra medlemsstaterne på grundlag af et spørgeskema til alle EU-medlemsstaterne og de EFTA-stater, der er parter i EØS-aftalen, ligesom der blev afholdt en efterfølgende drøftelse på et multilateralt møde mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder den 27. juni 2006. Tilbage meldinger fra medlemsstaterne danner grundlag for denne beretnings del 3.

2. VEDTAGNE GRUPPEFRITAGELSESFORORDNINGER

På baggrund af de indhøstede erfaringer med henblik på at definere generelle forenelighedskriterier på baggrund af udviklingen af det fælles marked har Kommissionen siden 2001 vedtaget en række gruppefritagelsesforordninger for støtte til SMV, beskæftigelse og uddannelse samt en række de minimis-forordninger (for referencer, se bilag A). Alle forordninger anvendes indtil den 31. december 2006² undtagen forordningen om de minimis-støtte i landbrugs- og fiskerisektoren, som finder anvendelse indtil den 31. december 2008.

Der er endnu ikke vedtaget gruppefritagelsesforordninger om miljøbeskyttelsesstøtte og støtte til forskning og udvikling (F&U) til store virksomheder, eftersom erfaringerne med anmeldt støtte blev betragtet som utilstrækkelige³.

2.1. Første generation: Gruppefritagelsesforordninger for SMV og de minimis (undtagen i landbrugs- og fiskerisektoren) og gruppefritagelsesforordninger om uddannelse og beskæftigelse

En første pakke med tre forordninger blev vedtaget i januar 2001, bestående af Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 om uddannelsesstøtte, Kommissionens forordning om de minimis-støtte og Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 om statsstøtte til SMV. Denne første generation af gruppefritagelsesforordninger blev suppleret i december 2002 med Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 om statsstøtte til beskæftigelse. Gruppefritagelsesforordningen for beskæftigelse finder kun anvendelse på ordninger, mens alle andre gruppefritagelsesforordninger også dækker individuelle støttetildelinger uden for ordningerne.

I februar 2004 udvidede Kommissionens forordning (EF) nr. 364/2004 anvendelsesområdet for gruppefritagelsesforordningen for SMV til at omfatte støtte til SMV til forskning og udvikling. Samtidig tilpassede denne forordning og Kommissionens forordning (EF) nr. 363/2004 gruppefritagelsesforordningen om SMV og uddannelsesstøtte til den nye SMV-

² For forlængelse, se afsnit 4.

³ For regional investeringsstøtte, se afsnit 4 og fodnote 16.

definition (se nedenfor), samtidig med at de fastsætter, at de specifikke forpligtelser til årlige indberetninger i de to gruppefritagelsesforordninger erstattes af det generelle årlige indberetningssystem for statsstøtte i forbindelse med ikrafttrædelsen af indberetningsbestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 (gennemførelsesforordningen)⁴.

Anvendelsesområdet for forordningerne med ændringer kan efter EKSF-traktatens udløb den 23. juli 2002 sammenfattes som følger: Mens gruppefritagelsesforordningen om uddannelses- og beskæftigelsesstøtte og F&U-delen af gruppefritagelsesforordningen om SMV dækker alle sektorer, inklusive landbrug og fiskeri, og kun udelukker støtte til kulindustrien (uddannelse, F&U til SMV) og støtte til kulindustrien, værftsindustrien og transport (beskæftigelse), dækker gruppefritagelsesforordningen for SMV (undtagen for F&U) ikke støtte til landbrugs- og fiskerisektoren. Desuden udelukker gruppefritagelsesforordningen for SMV støtte til kulindustrien, mens de minimis-forordningen udelukker landbrug, fiskeri og transport. Inden for gruppefritagelsesforordningernes rammer skal støtte, der overstiger en vis tærskelværdi eller udviser særlige træk, anmeldes til Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 tillader støtte til SMV for initialinvesteringer, eksterne konsulenttjenester og første deltagelse i messer og udstillinger. Virksomhederne defineres på grundlag af den SMV-definition, der er fastlagt i Kommissionens henstilling⁵.

Selv om bemyndigelsesforordningen nævner "støtte til SMV" som en særskilt støttekategori, skal det bemærkes, at alle andre kategorier af fritaget støtte også omfatter andre muligheder i form af bonusser til at støtte SMV på særlig gunstige vilkår.

Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 om uddannelsesstøtte giver mulighed for at yde støtte til generel og specifik uddannelse.

Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 om beskæftigelsesstøtte giver mulighed for at yde støtte til skabelse af nye arbejdspladser og ansættelse af dårligt stillede eller handicappede arbejdstagere og at give kompensation for ansættelse af handicappede arbejdstagere.

Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 om de minimis-støtte fastsætter, at støtte til en virksomhed, der ikke overstiger tærskelværdien på 100 000 EUR over en periode af tre år, ikke betragtes som statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og derfor ikke er omfattet af anmeldelsespligten.

2.2. Anden generation: Gruppefritagelsesforordningen om de minimis-støtte og støtte til SMV, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter og fiskevarer

Anden generation af gruppefritagelsesforordninger giver mulighed for at yde støtte til SMV i landbrugs- og fiskerisektoren og indfører en specifik de minimis-forordning i disse sektorer.

⁴ Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

⁵ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder, EFT L 214 af 20.5.2003, s. 36, som med virkning fra den 1. januar 2005 erstatter Kommissionens henstilling 96/280/EF af 3. april 1996, EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4.

Kommissionens forordning (EF) nr. 1/2004 for statsstøtte til SMV inden for landbrugssektoren dækker forskellige typer støtte, herunder investeringsstøtte til produktion, bevarelse af traditionelle landskaber og bygninger, investeringsstøtte til forarbejdning og afsætning og støtte til fremme af produktion og afsætning af kvalitetslandbrugsprodukter.

I henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 1595/2004 for statsstøtte til SMV inden for fiskerisektoren, kan en række støtteformer fritages, herunder: salgsfremmende foranstaltninger og/eller reklame for fiskevarer, innovative foranstaltninger og teknisk bistand, opbrugning af fiskerfartøjer samt afgiftsfritagelser for brændstof gennemført i henhold til Rådets direktiv om energiafgifter og moms, for så vidt disse afgiftsfritagelser udgør statsstøtte. Forordningen finder ikke anvendelse på støtte til SMV, når støttebeløbet overstiger 1 mio. EUR pr. støttemodtager pr. år, eller støtte til individuelle projekter med støtteberettigede udgifter på over 2 mio. EUR.

Erfaringerne har vist, at meget små støttebeløb inden for landbrugs- og fiskerisektoren ikke opfylder kriterierne i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, forudsat at visse betingelser er opfyldt. I oktober 2004 vedtog Kommissionen forordning (EF) nr. 1860/2004 om de minimis-støtte i landbrugs- og fiskerisektoren. Forordningen fritager national støtte på op til 3000 EUR pr. landbruger eller fisker over en treårig periode. For at undgå konkurrencefordrejninger skal medlemsstaterne også respektere et samlet loft over en treårig periode, der svarer til ca. 0,3 % af landbrugs- eller fiskeriproduktionen.

2.3. Gennemsigtighed og tilsyn

Bemyndigelsesforordningen og de specifikke gruppefritagelsesforordninger indeholder en række bestemmelser om gennemsigtighed og tilsyn⁶. Gennemsigtighed sikres først og fremmest ved offentliggørelse af de sammenfattende oplysninger i EUT og ved de årlige beretninger.

I henhold til første generation af gruppefritagelsesforordninger skal medlemsstaterne sende sammenfattende oplysninger til Kommissionen senest 20 arbejdsdage, efter at foranstaltningen er gennemført. Med anden generation indføres der supplerende bestemmelser om gennemsigtighed. Formularer med sammenfattende oplysninger skal indsendes senest 10 arbejdsdage før støtteforanstaltningens ikrafttrædelse. Kommissionen offentliggør formularerne på internettet inden for fem arbejdsdage på det autentiske sprog. Ved ikrafttrædelsen skal virksomheden offentliggøre den fulde tekst til støtteforanstaltningen på internettet.

Med hensyn til indberetning kræves det i bemyndigelsesforordningen, at medlemsstaterne indsender årlige beretninger om anvendelsen af gruppefritagelserne, som skal gøres tilgængelige for andre medlemsstater. Gennemførelsesforordningen indførte nye bestemmelser om en revideret standardiseret indberetningsmodel⁷ for alle eksisterende statsstøtteforanstaltninger, herunder dem, der er omfattet af gruppefritagelsesforordningerne.

⁶ Bemyndigelsesforordningens artikel 3.

⁷ Kommissionens forordning (EF) 794/2004 af 21. april 2004 (EUT L 140 af 30.4.2004); se kapitel III og bilag IIIA, IIIB (landbrug) og IIIC (fiskeri)

Tilsynsreglerne kræver, at medlemsstaterne opbevarer oplysningerne i ti år⁸. Reglerne gælder også for de minimis-støtte, selv om de minimis-forordningen ikke kræver, at foranstaltningerne offentliggøres, ligesom der ikke er krav om årlige indberetninger.

3. OPNÅEDE ERFARINGER MED ANVENDELSEN AF BEMYNDIGELSESFORORDNINGEN OG DE EKSISTERENDE GRUPPEFRITAGELSESFORORDNINGER

3.1. Medlemsstaternes anvendelse af gruppefritagelsesforordningerne

Kommissionen finder, at anvendelsen af bemyndigelsesforordningen og gennemførelsen af de forskellige gruppefritagelsesforordninger har været forholdsvis succesrig. Erfaringerne har vist, at medlemsstaterne har draget betydelig fordel af at fremskynde processen med at gennemføre støtteforanstaltninger på de områder, der er omfattet af gruppefritagelsesforordningerne. For EU-10 medlemsstaterne udgør forordningen et vigtigt værktøj til at tilpasse deres statsstøttepolitik. Imidlertid har nogle medlemsstater indberettet, at indførelsen af gruppefritagelsesforordningerne har lagt alt for store administrative byrder og ansvarsforpligtelser på dem, som er vanskelige at honorere i praksis. Fra Kommissionens synspunkt har indførelsen af gruppefritagelsesforordningerne ført til en nedgang i antallet af anmeldte sager, som i princippet skulle have sat Kommissionen i stand til at afsætte flere ressourcer på sager, hvor der er de største konkurrencefordrejninger. Dette har imidlertid været opvejet af en stigning i det samlede antal statsstøttesager som følge af den seneste udvidelse.

Anvendelsen af gruppefritagelsesforordningerne varierer betydeligt fra en målsætning til en anden og fra den ene medlemsstat til den anden. Udnyttelsesgraden for støtte til SMV har været forholdsvis høj, mens antallet af ordninger, der er gennemført i henhold til gruppefritagelsesforordningen om beskæftigelse, har været forholdsvis lavt. Hvor ofte der gøres brug af gruppefritagelsesforordningerne, afspejler et eksplicit politisk valg, hvor f.eks. Department of Trade and Industry i Det Forenede Kongerige har opfordret de støttebevilgende myndigheder til at maksimere anvendelsen af gruppefritagelsesforordningerne. Til gengæld er antallet af foranstaltninger forelagt af nogle andre medlemsstater forholdsvis lavt.

Mellem 2001 og 2005 underrettede medlemsstaterne Kommissionen om næsten 1300 støtteforanstaltninger, der var blevet iværksat i henhold til gruppefritagelsesforordningerne. Mere end halvdelen vedrørte støtte til SMV inden for fremstilling og service, mens en fjerdedel vedrørte uddannelsesstøtte. Der blev forelagt forholdsvis få støtteforanstaltninger om støtte til beskæftigelse og støtte til SMV i fiskerisektoren (bilag C, tabel 1).

I 2001 blev der iværksat 150 foranstaltninger på grundlag af to gruppefritagelsesforordninger. Fra 2001 til 2005 steg antallet af foranstaltninger betydeligt. Alene i 2005 indførte medlemsstaterne mere end 400 foranstaltninger: 198 vedrørende fritaget støtte til SMV⁹, hovedsagelig inden for fremstilling og service, yderligere 88 vedrørende støtte til SMV i landbrugssektoren, 69 vedrørende uddannelsesstøtte, 26 vedrørende støtte til beskæftigelse og 22 vedrørende støtte til SMV inden for fiskeri.

⁸ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 (EFT L83 af 27.3.1999, s. 6), artikel 15, stk. 1. Kommissionens beføjelser til at kræve tilbagebetaling af støtte forældes efter ti år.

⁹ Omkring 20 % af disse foranstaltninger vedrørte støtte til forskning og udvikling.

I perioden 2001-2005 tegnede fire medlemsstater sig for 75 % af alle foranstaltningerne, Italien 28 %, Det Forenede Kongerige 23 %, Tyskland 14 % og Spanien 11 %. Antallet af foranstaltninger forelagt af nogle medlemsstater var forholdsvis lavt: omkring 10 eller mindre i Danmark, Finland, Irland, Luxembourg, Portugal, Sverige og Frankrig¹⁰. EU-10 medlemsstaterne tegnede sig for mere end 20 % af de foranstaltninger, der blev forelagt i 2005 (bilag C, tabel 2).

Der er indført 160 støtteforanstaltninger til fordel for SMV inden for landbrug, hvilket er i overensstemmelse med tidligere skøn, ifølge hvilke 30 % af alle landbrugsforanstaltninger ville falde ind under gruppefritagelsesforordningerne. Til dato har gruppefritagelsesforordningerne mest været anvendt af Italien (39 foranstaltninger i 2004 og 2005), Det Forenede Kongerige (23), Frankrig (22) og Spanien (21). Medlemsstaterne er også begyndt at benytte gruppefritagelsesforordningerne for SMV i fiskerisektoren i 2005, især Italien (13).

Med hensyn til udgifter blev der i 2005 udbetalt skønsmæssigt 2,9 mia. EUR i henhold til de tre gruppefritagelsesforordninger for støtte til SMV, uddannelsesstøtte og beskæftigelsesstøtte¹¹. Støtte til SMV tegnede sig for 1,5 mia. EUR, der blev ydet 1,0 mia. EUR til uddannelsesstøtte og 0,4 mia. EUR til beskæftigelsesstøtte. For EU som helhed udgjorde støtten i henhold til gruppefritagelsesforordningerne omkring 8 % af al støtte beregnet til horisontale målsætninger i 2005, selv om andelen for adskillige medlemsstater var betydeligt højere: Grækenland 25 %, Estland 29 %, Portugal 33 % og Polen 63 % (bilag C, tabel 3).

3.2. Gruppefritagelsesforordninger for SMV (undtagen landbrugs- og fiskerisektoren), uddannelse og beskæftigelse

Kommissionen bemærker, at trods nedgangen i antallet af anmeldelser, fortsætter medlemsstaterne med at anmelde visse støtteforanstaltninger i tilfælde, hvor:

- foranstaltningen falder uden for gruppefritagelsesforordningernes rammer
- den tærskelværdi, der er fastsat i gruppefritagelsesforordningerne, udløser anmeldelsespligten; f.eks. har gruppefritagelsesforordningen om uddannelse en tærskelværdi på 1 mio. EUR for et enkelt projekt
- der er en (formodet) mangel på retlig sikkerhed.

En analyse af de foranstaltninger, der fortsat anmeldes, viser, at et betydeligt antal foranstaltninger kan drage fordel af gruppefritagelsesforordningerne. I denne forbindelse har Kommissionen i en række sager opfordret medlemsstaterne til at benytte gruppefritagelsesforordningerne.

Ikke desto mindre er medlemsstaterne i forbindelse med anvendelsen af gruppefritagelsesforordningerne stødt på en række vanskeligheder. Mange påpeger en manglende klarhed i visse bestemmelser og definitioner, som gør, at de er åbne for fortolkning.

¹⁰ For Frankrigs vedkommende er landbrugssektoren ikke medregnet heri.

¹¹ Der foreligger endnu ikke data for landbrug og fiskeri.

Der nævnes kun forholdsvis få problemer med hensyn til anvendelsen af gruppefritagelsesforordningen om uddannelse. Imidlertid er der anmeldt et betydeligt antal støtteforanstaltninger, da de overstiger tærskelværdien på 1 mio. EUR som fastsat i gruppefritagelsesforordningerne og således har udløst den individuelle anmeldelsespligt. Disse foranstaltninger blev som helhed vurderet i henhold til reglerne i gruppefritagelsesforordningerne og er i vid udstrækning blevet godkendt. En analyse af disse sager og spørgsmål har vist, at medlemsstaterne har vanskeligheder med at anvende visse bestemmelser korrekt, såsom støtteberettigede omkostninger som defineret i artikel 4, stk. 7, især personaleomkostninger til praktikanter, uddannelsesinfrastruktur, omkostninger til uddannelse/personalekontorer og sondringen mellem generel og specifik uddannelse i henhold til artikel 2, litra d) og e).

Det antal støtteforanstaltninger til fremme af beskæftigelsen, der enten er anmeldt eller iværksat i henhold til den relevante gruppefritagelsesforordning, er forholdsvis lille. Medlemsstaterne har anmeldt sagerne på grund af behovet for retlig sikkerhed, eller fordi sagerne har udløst den anmeldelsespligt, der er fastsat i artikel 9 i gruppefritagelsesforordningen om beskæftigelse, især for yderligere grupper af dårligt stillede personer og ved kontraktændringer. Mange spørgsmål om regler og definitioner fra medlemsstaterne har vist, at der er problemer med at anvende bestemmelserne i gruppefritagelsesforordningen om beskæftigelsesstøtte, f.eks. beskyttet beskæftigelse, omkostningerne ved at ansætte handicappede, arbejdspladser, der skal opretholdes af hensyn til dårligt stillede og handicappede arbejdstagere i en vis periode, og meromkostningerne i forbindelse med handicappedes arbejdsvilkår. Desuden er der i en række medlemsstater en fornemmelse af, at bestemmelserne er alt for komplicerede, hvilket til dels kan forklare det forholdsvis lave antal foranstaltninger, der er iværksat i henhold til gruppefritagelsesforordningen om beskæftigelse. Hvis denne tendens bekræftes i fremtidige sager, kan Kommissionen have grund til at tage anvendelsesområdet for gruppefritagelsesforordningen om beskæftigelse op til fornyet overvejelse.

I en sag¹² mod Kommissionen nedlagde Belgien påstand om annullering af gruppefritagelsesforordningen om beskæftigelse. Domstolen afviste i sin dom Belgiens påstand, opretholdt Kommissionens forordning og fremsatte følgende erklæringer om Kommissionens og Rådets respektive beføjelser på statsstøtteområdet. Domstolen erklærede, at Kommissionen ikke overskred sine beføjelser ved at definere forenelighedskriterier for statsstøtte. Kommissionen behøvede ikke at begrænse sig til en simpel kodificering af sin tidligere praksis, men kunne bruge sine erfaringer til at fastlægge nye forenelighedskriterier, herunder endog strengere kriterier end de eksisterende. Ved Rådets forordning (EF) nr. 994/98 tillagde Rådet Kommissionen beføjelser til at erklære visse former for støtte forenelige med det fælles marked og undtage dem fra anmeldelsespligten.

Gruppefritagelsesforordningen om SMV har været anvendt i vid udstrækning i de fleste medlemsstater. Adskillige lande har berettet om vanskeligheder med at anvende den nuværende SMV-definition, som de finder kompliceret. Nogle støtteforanstaltninger for SMV bliver fortsat anmeldt på grund af en (formodet) risiko for, at store virksomheder kan drage fordel af støtteforanstaltningen. Desuden har Kommissionen bemærket, at det er vanskeligt at anvende gruppefritagelsesforordningen på visse sektorer på grund af støtteordningernes kompleksitet, f.eks. støtteforanstaltninger til fordel for bredbånd.

¹² Dom af 14. april 2005 i sag C-110/03 - *Belgien mod Kommissionen*.

Kommissionen har hjulpet medlemsstaterne med fortolkningen af specifikke bestemmelser og definitioner i gruppefritagelsesforordningerne. Denne hjælp har sammen med betydelige bestræbelser fra medlemsstaternes side ført til forbedringer i kvaliteten af de sammenfattende oplysninger, som indsendes, og har også ført til en forholdsvis gnidningsfri gennemførelse af den administrative proces.

3.3. Gruppefritagelsesforordningen for SMV i landbrugssektoren

Kommissionen bemærker, at medlemsstaterne har anvendt forordning nr. 1/2004 meget forskelligt. Dette kan skyldes forskelle i den tid, som de nationale administrationer har brug for til at tilpasse sig den nye forordning, især i medlemsstater, hvor et betydeligt antal støtteforanstaltninger forvaltes på subnationalt plan. En analyse af de foranstaltninger, der fortsat anmeldes, viser, at et betydeligt antal let ville kunne omfattes af fritagelsesforordningen. En af grundene hertil kan være den risiko, der er for, at virksomheder, der ikke er SMV, drager fordel af støtteforanstaltningen, selv om det i de fleste medlemsstater forekommer usandsynligt, at landbrugsbedrifter ikke opfylder SMV-definitionen.

Hvad EU-10 medlemsstaterne angår, kan de specifikke ordninger for eksisterende støtte i landbrugssektoren¹³ være den vigtigste grund til, at der er indført et relativt ringe antal nye støtteforanstaltninger, og at fritagelsesforordningen anvendes så sjældent. Dette vil måske ændre sig, når "udløbsklausulen" får virkning for eksisterende støtteforanstaltninger efter den 1. maj 2007.

Der er kun berettet om forholdsvis få vanskeligheder med hensyn til anvendelsen af forordning nr. 1/2004. De vigtigste problemer vedrører fortolkningen af reglerne i artikel 4, stk. 8, og artikel 7, stk. 7, om, at kun investeringsstøtte, der ikke er begrænset til specifikke landbrugsprodukter, er omfattet af forordningen. Der er også rejst spørgsmål i forbindelse med reglen i artikel 4, stk. 8, om, at støtte til "simple genanskaffelsesinvesteringer" ikke er fritaget. Samlet set har omkring 10 % af de foranstaltninger, for hvilke der er indsendt formularer med sammenfattende oplysninger i henhold til forordning nr. 1/2004, givet anledning til betænkeligheder med hensyn til, om alle betingelserne i forordningen var opfyldt.

3.4. Gruppefritagelsesforordningen for SMV i fiskerisektoren

Efter en indledende periode, hvor der var begrænset interesse for gruppefritagelsesforordningen for SMV inden for fiskerisektoren, har Kommissionen bemærket en stigning i opmærksomheden omkring og anvendelsen af denne forordning i en række medlemsstater. Forudgående kontrol med foranstaltningerne fra Kommissionens side hjælper medlemsstaterne med at gennemføre forordningens bestemmelser på rette måde og om nødvendigt ændre dem. Offentliggørelse af fritagne foranstaltninger på internettet har bidraget til at forbedre gennemsigtigheden og en effektiv statsstøttekontrol i fiskerisektoren.

3.5. Gennemsigtighed og tilsyn

Offentliggørelse af foranstaltninger i henhold til gruppefritagelsesforordningerne

¹³ Tiltrædelsestraktat, Bilag IV, punkt 4. "Landbrug", side 798 i den version, der er offentliggjort i EUT L 236 af 23.9.2003.

På grund af behovet for oversættelse til 19 sprog offentliggøres foranstaltninger i henhold til gruppefritagelsesforordningerne i EUT efter ca. seks måneder. Der var yderligere forsinkelser i perioden efter tiltrædelsen. Desuden er der opstået det spørgsmål, om offentliggørelse i EUT er den bedste måde til at sikre gennemsigtighed på. En rettidig offentliggørelse af foranstaltningerne på internettet kunne være mere passende. Med henblik på straks at øge gennemsigtigheden offentliggør Kommissionen på internettet formularerne med sammenfattende oplysninger på det autentiske sprog, hvis de er indsendt efter den 1.1.2006, selv om der ikke er nogen juridisk forpligtelse hertil.

De nye bestemmelser, der er kommet til i forbindelse med anden generation af gruppefritagelsesforordninger har i betydelig grad øget gennemsigtigheden (se 2.3.).

Årlig indberetning

De nye indberetningskrav, der er fastsat i gennemførelsesforordningen, har standardiseret og forenklet de oplysninger, der kræves for alle støtteforanstaltninger, og således mindsket medlemsstaternes arbejde. I overensstemmelse med kravet i bemyndigelsesforordningen har Kommissionen også via CIRCA¹⁴ stillet oplysninger til rådighed for medlemsstaterne om antallet af gruppefritagne foranstaltninger og udgifterne hertil.

Tilsyn

For de gruppefritagelsesforordninger, som ligger inden for generaldirektoratets ansvarsområde, foretager GD Konkurrence en mindre efterfølgende kontrol af, om de sammenfattende oplysninger er fyldestgørende. GD Landbrug gennemgår formularerne med sammenfattende oplysninger før gennemførelsen, hvilket gør det muligt at påpege eventuelle problemer på et tidligt tidspunkt.

Med hensyn til de minimis-forordningen er hovedforskellen i forhold til de andre gruppefritagelsesforordninger, at den for det første formelt kræver, at den bevilgende myndighed underretter den (potentielle) modtager om, at vedkommende modtager de minimis-støtte, og for det andet formelt pålægger den bevilgende myndighed at undersøge, om modtageren allerede har modtaget anden de minimis-støtte, så det sikres, at det nye tilskud ikke bringer den samlede de minimis-støtte op over loftet. Da forordning nr. 69/2001 blev vedtaget, var der enighed om, at den første betingelse kunne fraviges, hvis der blev oprettet et "centralt register" over den de minimis-støtte, der blev ydet af medlemsstaternes myndigheder. Så vidt Kommissionen er orienteret, er der kun ganske få medlemsstater, der har oprettet et sådant register (Slovakiet og Litauen)

Bemyndigelsesforordningen har også udvidet de nationale domstoles rolle. Klagere kan gå til de nationale domstole, hvis deres konkurrent har modtaget støtte, som ikke er i overensstemmelse med de betingelser, der er fastlagt i de(n) relevant(e) gruppefritagelsesforordning(er). Hvis de nationale domstole finder, at kriterierne ikke er opfyldt, skal støtten betragtes som ikke-anmeldt støtte med de følger, dette måtte have, herunder tilbagesøgning af tilskud fra støttemodtagerne. Kommissionen er ikke bekendt med, om der har været indbragt sager for de nationale domstole.

¹⁴ CIRCA (Communication & Information Resource Centre Administrator) muliggør udveksling af fortrolige og ikke-fortrolige oplysninger mellem Kommissionen og medlemsstaterne.

4. KONKLUSIONER OM ANVENDELSEN AF BEMYNDIGELSESFORORDNINGEN OG FREMTIDIG UDVIKLING

Erfaringerne har vist, at bemyndigelsesforordningens målsætninger i vid udstrækning er blevet opfyldt, idet medlemsstaterne har været i stand til at indføre 1300 støtteforanstaltninger for en række målsætninger ved hjælp af en forenklet procedure. Dette har været ledsaget af en betydelig begrænsning i antallet af anmeldte støtteforanstaltninger, som imidlertid kun har sat Kommissionen i stand til at klare den øgede arbejdsbyrde, der opstod i forbindelse med den seneste udvidelse. Ikke desto mindre er der medlemsstater, der fortsat anmelder støtteforanstaltninger, der kunne gennemføres i henhold til en gruppefritagelsesforordning, stort set af hensyn til den retlige sikkerhed. I forbindelse med udarbejdelsen af en revision af gruppefritagelsesforordningerne vil Kommissionen bestræbe sig på at forbedre og tydeliggøre de forskellige bestemmelser og definitioner og genoverveje forordningens anvendelsesområde, så man yderligere begrænser anmeldelsespligten, samtidig med at man sikrer, at gruppefritagelsesforordningerne fortsat kun dækker grupper af sager, hvor Kommissionen kan se bort fra konkurrencemæssige betænkeligheder med en tilstrækkelig høj grad af sikkerhed.

I overensstemmelse med handlingsplanen for statsstøtte¹⁵ agter Kommissionen at samle alle de gruppefritagelsesforordninger, generaldirektoratet har ansvaret for, i en generel gruppefritagelsesforordning og udvide dens anvendelsesområdet til at omfatte visse former for miljøstøtte. Dette vil også omfatte gruppefritagelsesforordningen om regionalstøtte, som blev vedtaget den 24. oktober 2006¹⁶. Da lovgivningsprocessen ikke vil blive afsluttet før udgangen af 2006, har Kommissionen foreslået i december at forlænge gyldigheden af de nævnte forordninger indtil den 30. juni 2008. Der blev den 6.12.2006 vedtaget en gruppefritagelsesforordning om støtte til SMV, der er beskæftiget med fremstilling af landbrugsprodukter. Denne nye gruppefritagelsesforordning udvider SMV-gruppefritagelsesforordningen (Kommissionens forordning 70/2001 af 12.1.2001 ændret ved forordning 364/2004 af 25.2.2004) til også at omfatte støtte til SMV, der fremstiller og afsætter landbrugsvarer. En ny forordning om *de minimis*-støtte blev vedtaget den 12. december 2006.¹⁷ (Bilag A).

Ligeledes i overensstemmelse med handlingsplanen agter Kommissionen at øge sin tilsynsindsats for at sikre, at medlemsstaterne overholder gruppefritagelsesforordningerne. Til dette formål bør reglerne om gennemsigtighed, indberetning og tilsyn i forordningerne tages op revision.

¹⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html.

¹⁶ Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 af 24. oktober 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte (EUT L 302 af 1. november 2006, s. 29).

¹⁷ Herunder støtte til transportsektoren.

ANNEX

- A** List of all (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Commission Regulation (EC) **No 68/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **training aid** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 20-29); (Press release IP/00/1415) and **No 363/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 68/2001 (OJ L 63, 28.02.2004, p. 20-21); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 69/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid** (OJ L 10, 13.1.2001, p. 30-32); (Press release IP/00/1415)
 - Commission Regulation (EC) **No 70/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 33-42); (Press release IP/00/1415) and **No 364/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 70/2001 as regards the extension of its scope to include **aid for research and development** (OJ L 63, 28.02.2004, p. 22-29); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 2204/2002 of 5 December 2002** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid for employment** (OJ L 337, 13.12.2002, p. 3-14); (Press release IP/02/1618)
 - Commission Regulation (EC) **No 1/2004 of 23 December 2003** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of agricultural products** (OJ L 1, 03.01.2004, p. 1-16); (Press release IP/03/1691)
 - Commission Regulation (EC) **No 1595/2004 of 8 September 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of fisheries products** (OJ L 291 of 14.09.2004, p. 3-11); (Press release IP/04/827)
 - Commission Regulation (EC) **No 1860/2004 of 6 October 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid in the agriculture and fisheries sector** (OJ L 325, 28.10.2004, p. 4-9); (Press release IP/04/1188)
 - Commission Regulation (EC) **No 1628/2006 of 24 October 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **national regional investment aid** (OJ L 302 of 1.11.2006, p. 29-40); (IP/06/1453 of 24/10/2006)
 - Commission Regulation (EC) **No 1857/2006 of 15 December 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products and amending Regulation (EC) 70/2001** (OJ L 358 of 16.12.2006, p.3-21); (IP/06/1697 of 6.12.2006)

- Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to *de minimis aid*, adopted by the Commission on 12.12.2006 (IP/06/1765), state aid reform/Legislation section on Commission Web page: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html
 - Commission Regulation (EC) amending Regulations (EC) No 2204/2002, (EC) No 70/2001 and (EC) No 68/2001 as regards **the extension of the periods of application** (publication forthcoming)
- B** List of draft (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Draft Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to *de minimis aid in the fisheries sector* and amending Regulation (EC) No 1860/2004, (Press release IP/06/825), OJ C 276 of 14.11.2006, p. 7., available at http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_276/c_27620061114en00070013.pdf
- C** Statistical annexes

Table 1: Trend in the number of measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005, EU-25

Type of State aid group exemption regulation	Year					Total
	2001	2002	2003	2004	2005	
SME	101	123	139	149	198	710
Training	48	80	55	79	69	331
Employment	-	-	8	21	26	55
Agriculture	-	-	-	72	88	160
Fish	-	-	-	1	22	23
Total	149	203	202	322	403	1279

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 2: Number of measures by Member State for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005

Member State	Type of block exemption regulation					Total
	SME	Training	Employment	Agriculture	Fish	
EU-25	710	331	55	160	23	1279
BE	5	23	2	3	0	33
CZ	11	1	1	2	0	15
DK	4	1	0	0	0	5
DE	96	62	9	16	0	183
EE	5	5	1	0	1	12
EL	16	2	3	1	1	23
ES	81	26	5	21	2	135
FR	6	3	2	22	0	33
IE	6	6	0	0	0	12
IT	211	89	6	39	13	358
CY	3	0	0	0	0	3
LV	4	0	0	6	0	10
LT	3	2	1	0	1	7
LU	1	0	0	0	0	1
HU	7	1	4	1	0	13
MT	5	2	2	0	0	9
NL	25	2	2	13	0	42
AT	18	7	0	8	0	33
PL	29	5	10	1	0	45
PT	1	2	0	0	0	3
SI	0	0	0	1	1	2
SK	2	1	1	0	0	4
FI	2	0	0	3	2	7
SE	0	1	1	0	0	2
UK	169	90	5	23	2	289

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 3: Aid awarded under measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2005 (in million Euro)

Member States	SME	Training	Employment	Total	Total GER as percentage of total Horizontal aid
EU-25	1544	982	420	2946	7,8
Belgium	73	37	9	120	17,1
Czech Republic	44	0	-	44	11,3
Denmark	1	0	-	1	0,1
Germany	306	49	21	375	3,1
Estonia	4	0	0	4	29,1
Greece	12	0	49	61	24,6
Spain	65	34	0	100	4,6
France	43	-	2	45	0,8
Ireland	33	1	-	34	10,9
Italy	427	488	5	920	18,0
Cyprus	0	-	-	0	0,5
Latvia	3	-	-	3	11,3
Lithuania	0	0	2	2	7,9
Luxembourg	7	-	-	7	16,1
Hungary	22	0	4	26	5,7
Malta	0	0	0	0	0,6
Netherlands	4	1	0	5	0,4
Austria	77	37	-	114	20,0
Poland	75	22	305	401	62,8
Portugal	0	81	-	81	33,0
Slovakia	0	0	1	1	0,7
Finland	1	-	-	1	0,2
Sweden	-	-	5	5	0,2
United Kingdom	346	232	17	596	18,8

Source: DG Competition - Scoreboard Autumn 2006 (Table 13). Figures exclude expenditure for measures submitted under the group exemptions for agriculture and fisheries. Figures for the EU-10 Member States are included from 1 May 2004.

Useful links and addresses:

D State aid Scoreboard

Web-address:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

E Web-page addresses of the publication of the GER measures in authentic language

– DG COMP:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

– DG AGRI:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/exemption/info_en.htm

– DG FISH:

http://ec.europa.eu/fisheries/legislation/state_aid/block_exemption_en.htm

F List of Commission Units responsible for GER/Contact addresses

DG COMP:

– Unit I1 - State aid Policy,

Head of Unit Alain ALEXIS, tel: +32 2 29 55303

– Unit I3 - State aid network and transparency,

Head of Unit Wolfgang MEDERER, tel: +32 2 29 53584

DG AGRI:

– Unit H2 Competition

Head of Unit Susana MARAZUELA AZPIROZ tel: +32 2 29 65725

DG FISH:

– Unit D3 – Legal issues,

Michel MORIN, tel: +32 2 29 67022

DG TREN:

– Unit A4 – Internal market and Competition,

Anna COLUCCI, tel: +32 2 29 68319

Questions and information on the Evaluation Report:

Wolfgang Mederer

European Commission

DG Competition

Unit I3 - State aid network and transparency

Rue de la Loi, 200

1000 Brussels

Belgium

E-mail to DG Competition: stateaidgreffe@ec.europa.eu